

UDSKRIFT
AF
ØSTRE LANDSRETS RETSBOG

Den 28. februar 2018 kl. 09:30 holdt Østre Landsret offentligt retsmøde i retsbygningen, Bredgade 42, København.

Som dommere fungerede landsdommerne Ole Dybdahl, Tine Vuust og Morten Christensen, førstnævnte som rettens formand.

Der foretoges fortsat hovedforhandling.

24. afd. nr. B-3448-14:

1) Inge Genefke og Bent Sørensens Antitortur Støttefond
som mandatar for _____

2) _____

3) _____

4) _____

5) _____

6) _____

7) _____

8) _____

9) _____

10) _____

11) _____

12) _____

13) _____

14) _____

15) _____

16) Inge Genefke og Bent Sørensens Antitortur Støttefond

som mandatar for _____

17) _____

18) _____

19) _____

20) _____

21) _____

22) _____

23) _____

(advokat Christian F. Jensen, besk., for sagsøgerne 2 til 15 og 17 til 23,
og advokat Christian Harlang for så vidt angår sagsøgerne 1 og 16 samt
den del af sagen, hvori der ikke er dækning under den meddelte fri proces)
mod

Forsvarsministeriet

(advokat Peter Biering)

For sagsøgerne mødte advokat Christian Harlang og advokat Christian F. Jensen.

For sagsøgte mødte advokat Peter Biering. Med advokaten mødte tillige advokatfuldmægtigene Emil Wetendorff Nørgaard og Malthe Gade Jeppesen.

Der var ikke mødt nogen sagsøgere.

Som vidne fremstod på ny Jesper Møller-Pedersen og afgav fortsat forklaring.

Der blev under afhøringen forevist uddrag af den tidligere under hovedforhandlingen dokumenterede videooptagelse fra CYAN 4.

Jesper Møller-Pedersen forklarede blandt andet, at han oprindeligt ikke havde noget særligt ønske om at blive soldat, han havde derimod en interesse for at læse til civilingeniør. Han blev opfordret til at søge ind i forsvaret og fattede interesse herfor. Han har stort set altid gjort tjeneste ved Jyske Dragonregiment. De har ikke et særligt kodeks, men principper om, at "man skal gøre det bedste første gang, hver gang", og "at man skal være en god kammerat".

Han er bekendt med, at danske soldater i Irak var underlagt en meldepligt, hvis man overværede overgreb begået af irakiske styrker. Han kan ikke huske, om han blev gjort bekendt med meldepligten inden udsendelsen på hold 4. Han ved, hvad et magtanvendelsesdirektiv er. Han kan ikke huske at have set magtanvendelsesdirektivet af 25. august 2004, jf. ekstraktens bind V, side 188 ff. Direktivets punkt 25, 1. og 2. afsnit, og punkt 26, 1. afsnit, vil han anse for almindeligt gældende normer. Han kan ikke mindes tidligere at have læst disse bestemmelser, men han vil tro, at direktivet eller dele deraf er blevet gennemgået under den missionsforberedende uddannelse, som han imidlertid ikke deltog i. Han blev ikke på hold 4 instrueret i, hvordan de skulle håndtere fanger, for det var ikke en opgave, de skulle udføre. Han husker ikke, om der blev givet generelle instrukser om håndtering af fanger eller lignende instrukser i forbindelse med Operation Green Desert.

Der var koldt, da de ankom til CYAN 4 den 25. november 2004, og han havde ikke fået nok tøj på. Det sårer en soldats professionelle stolthed, hvis man ikke har fået det rigtige tøj på til en operation, så derfor kan han huske dette.

Forevist uddrag af den tidligere under hovedforhandlingen dokumenterede videooptagelse fra CYAN 4, ved minuttal 20:47, forklarede han, at bemærkningen til ”Jesper” om nogle fundne papirer var en bemærkning til vidnet. Han kan ikke redegøre for, hvad papirerne på filmklippet omhandlede. Han håndterede dem ikke efter operationen. Stemmen ved minuttal 23:24 lyder som Anders Berg Olesen, der stod ved siden af vidnet. Han siger noget om ”hug”, måske ”har du set, de får bare nogle hug”. Han kan heller ikke efter at have set dette videoklip bedre huske, hvad der ved den fremskudte kommandopost efterfølgende blev drøftet med John Dalby. Han oplevede i lyset af trusselsvurderingen ikke irakernes ageren ved CYAN 4 som kontroversiel.

Han mener, at fangerne fra CYAN 4 blev transporteret i noget, der mindede om en civil bus. De blev kørt til visitering, som har til formål at finde ud af, hvem man har tilbageholdt. Han vil tro, at visitering også har til formål at vurdere, om man har tilbageholdt de rigtige. Så vidt han husker, var det briterne, der havde ”lead” på visiteringen. Han er ret sikker herpå, for hvis danskerne skulle have foretaget visiteringen, ville vidnet som fungerende chef for efterretningssektionen sandsynligvis skulle have været til stede. Han erinder heller ikke, at Anders Kærgaard havde en rolle i visiteringen. Han har efter retsmødet den 27. februar 2018 set et luftfotografi af Shaiba Log Base og kan nu huske, at visiteringen foregik i nogle telte. Han mindes, at en kollega Andy Lyng på den 25. november 2004

foreviste vidnet visiteringsfaciliteten. Andy Lyng var vistnok CIMIC-officer. Det har nok været efter eskorteringen af fangerne fra CYAN 4, men inden de kørte videre til CYAN 2. Han kan ikke huske baggrunden for, at Andy Lyng foreviste ham området. Han kan ikke huske, om de danske soldater kørte i samlet kolonne sammen med fangerne, TSU og mentorerne fra CYAN 4 til Shaiba Log Base, eller om de danske soldater kørte samlet til basen.

Forevist TOC-log, jf. ekstraktens bind V, side 438-442, forklarede han, at det er en TOC-log fra den 25. november 2004. Tidsangivelsen i TOC-loggen fremgår ikke af dokumentet. Han ved ikke, hvilken tidsangivelse der blev anvendt. "63" er battle captain på den fremskudte kommandopost. Det kunne være Villiam Krüger-Klausen. "60" er TOC'en på Shaiba Log Base. "71" er panserinfanterikompagniet. I løbenummer 26 meddelte spejdereskadronchefen, at de kørte i samlet kolonne med TSU og de tilbageholdte ved CYAN 4 til Shaiba Log Base. I løbenummer 30 og 61 blev der for så vidt angår eskortering og overlevering af fangerne givet melding i overensstemmelse hermed. Meldingen i løbenummer 125 omhandler, at visiteringen var afsluttet, og at briterne overgav de tilbageholdte til irakerne. Han kan ikke svare på, hvorfor der i TOC-loggen er anført noget om briternes aktiviteter, men dette forekommer ham ikke besynderligt, da det er en melding fra "74" til "TOC'en. I gængs forstand ville "74" være en underafdelingschef i de danske styrker, f.eks. en chef for et kompagni eller en eskadron. Det ville ikke være Jan Hjelmgager. Han vil antage, at "74" er føreren af stabs- og logistikkompaniet eller dennes stedfortræder.

Advokat Christian F. Jensen anmodede om, at sagsøgte søger oplyst, hvem der var chef for stabs- og logistikkompaniet, og hvem der afgav beskeden i løbenummer 125, jf. ekstraktens bind V, side 442.

Advokat Peter Biering oplyste, at Orla Barsøe var chef for stabs- og logistikkompaniet. Hans næstkommanderende var Brian Busk, der er indkaldt til at afgive vidneforklaring, og som vil kunne svare på, om han har afgivet meldingen i løbenummer 125. Sagsøgte agter derfor ikke at foretage sig yderligere med henblik på oplysning af dette emne.

Forevist journal, jf. ekstraktens bind V, side 445-448, forklarede han, at han ikke umiddelbart kan se, hvem der har udarbejdet denne. Han vil tro, at der er tale om en journal, der er blevet ført på den fremskudte kommandopost, idet kaldetallet "63" fremgår mange gange i dokumentet. Han ved ikke, hvilken tidsangivelse der er anvendt i loggen. Han vil i mangel af andre oplysninger gætte på, at man har anvendt lokal tid. Det er muligt, at der i Standard

Operating Procedures er anført noget om, hvilken tidszone der skal anvendes i sådanne logs. Han ved ikke, om andre styrker anvendte andre tidsangivelser. Det er vigtigt, at der anvendes samme tidszone, så misforståelser undgås. Han kan ikke se, hvilken tidszone der er anvendt i notatet af 6. december 2004, jf. ekstraktens bind VI, side 535. I mangel af andet vil han gætte på, at der er anvendt lokal tid (såkaldt limatid). Tidsangivelsen kan eventuelt fremgå af operationsbefalingen. Tiden skal synkroniseres på tværs af styrkerne i en fælles operation. I Frago 284, ammendment 1, jf. ekstraktens bind V, side 382, er anført "charlietid". Han vil derfor antage, at man under operationen havde til hensigt at anvende "charlietid". Han ved ikke, hvad "charlietid" er. Meldingen ved "0659" i den foreviste log fra "71" til "63" er en melding fra 1. panserinfanterikompagni. Han vurderer, at meldingen ikke vedrører CYAN 4. Han har vanskeligt ved at tyde indholdet af meldingen, det vil være gætværk. Meldingen ved "0856" betyder formentlig, at der var 12 tilbageholdte, som blev kørt til Beduin Camp, der var beliggende på Shaiba Log Base og var det sted, hvor visiteringen foregik. Han vil tro, at Beduin Camp var det sted, som Andy Lyng havde forevist ham. Han kan ikke huske, om der var flag i denne del af Shaiba Log Base. Meldingen ved "0951" går formentlig ud på, at fanger var blevet transporteret til visiteringsfaciliteten. TSU havde "searchet" og foretaget anholdelser i samarbejde med britiske mentorer. Han vil således tro, at meldingen går på, at spejdereskadronen havde kørt sammen med TSU, fanger og mentorer fra CYAN 4 til visiteringsfaciliteten. Han kan ikke redegøre for, om der er forskel på "initial screening" og "afhøring". Det er to forskellige begreber.

Foreholdt Post Operation Report af 29. november 2004 underskrevet af Villiam Krüger-Klausen, jf. ekstraktens bind V, side 498, punkt 3.3, "Final preparations", forklarede han, at i forhold til anholdte personer mener han ikke, at der ved CYAN 4 blev foretaget ændringer, som indebar dansk involvering. Det fremgik af Anders Berg Olesens instruks umiddelbart før afgang fra lejren, at TSU skulle foretage eventuelle anholdelser, og at danske styrker ville bidrage med MP'ere til gerningsstedsundersøgelser. Der skulle også medvirke en WIS (Weapon Intelligence Specialist). Han mener ikke, at denne specialist var en dansk soldat eller undergivet dansk kommando. Han har for nylig set det uddrag af videooptagelsen ved CYAN 4, hvor man kan høre Anders Berg Olesen give den mundtlige instruks ved Piranhaen. Det var TSU-enhederne, der sammen med de britiske mentorer udførte "search and arrest" i CYAN 4 A. Han betragtede ikke Anders Berg Olesens instruks som kontroversiel. Han kan ikke genkende bemærkningen i rapportens punkt 3.3 om, at ændringerne blandt andet vanskeliggjorde ansvarsfordelingen, for han havde ikke deltaget i planlægningen af operationen og kendte derfor ikke præmisserne for udarbejdelsen af Post

Operation Report. Den sidste sætning i dette punkt kan eventuelt sigte til briternes screening, såfremt dette ikke var en del af den oprindelige planlægning af Operation Green Desert, men dette er alene hans gæt.

Han har tidligere forklaret Forsvarets Auditørkorps om, hvad der skete med filmoptagelsen fra CYAN 4 efter Operation Green Desert. Han vil tro, at filmen sad i kameraet, da dette blev bragt tilbage til efterretningssektionen. Han kan ikke huske, om han så filmen igennem efter operationen. Han tror, at kameraet hørte til efterretningssektionen. Han ved ikke, om der var flere kameraer på hold 4. Han mener, at kameraet blev opbevaret i en lukket transportkasse sammen med nogle videobånd, så man kunne tage kameraet og et bånd, hvis det skulle anvendes på en mission. Spejdereskadronen kunne, hvis den havde ønsket at gøre brug af filmen i forbindelse med ”after action review”, have efterspurgt denne i efterretningssektionen. Han husker ikke, om der var fastsat procedurer for at sikre, at optagelser ikke utilsigtet blev slettet inden f.eks. et ”after action review”, men reviews gennemføres – hvis en enhed beslutter at lave et review – typisk kort tid efter en operation. Spejdereskadronen ville derfor sagtens have kunnet nå at bede om båndoptagelsen i kameraet, inden denne eventuelt var blevet slettet i forbindelse med nye optagelser på videobåndet. Han mener ikke, at der blev foretaget en registrering af filmen. Han har i hvert fald ikke selv foretaget en sådan. Hvis man havde optagelser, der dokumenterede overgreb mod civile, ville det give god mening at sikre dem som bevis. Det ville også være i god overensstemmelse med de tidligere præsenterede bestemmelser i magtanvendelsesdirektivets punkt 25 og 26. Han mener dog ikke, at den konkrete film indeholdt optagelser af den karakter. Han vil tro, at kamera og bånd blev overdraget til hold 5 efter samme procedure som andet materiel. Han er i tiden mellem de to gange, hvor han blev afhørt af Forsvarets Auditørkorps, blevet adspurgt – vistnok pr. e-mail – af en journalist, om han var i besiddelse af videoer eller fotografier fra Operation Green Desert. Han oplyste, at han ikke kunne være journalisten behjælpelig. Han havde bedt om at få kopi af en af auditørrapporterne til gennemlæsning, inden han underskrev den.

Han vil tro, at John Dalby også er blevet afhørt af Forsvarets Auditørkorps, men han ved ikke, hvad John Dalby i givet fald har forklaret. Foreholdt auditørrapport af 30. januar 2013 vedrørende afhøring af John Dalby, jf. tillægsekstraktens bind 2, side 684, 4. afsnit, forklarede han, at han kan huske, at de i efterretningssektionen drøftede, hvordan de kunne mitigere risikoen, hvis menneskemængder forsamlede sig ved ydre ring, ligesom en videooptagelse af operationen kunne bruges til eventuel efterfølgende evaluering. Han erindrer

ikke at have set et anneks til operationsordren eller en beskrivelse af formålet med at anvende kameraer. Foreholdt samme rapport, jf. tillægsekstraktens bind 2, side 685, 3. hele afsnit, forklarede han, at han ikke kan huske præcist, hvad der blev sagt ved den fremskudte kommandostation. Han husker heller ikke, om han henvendte sig i TOC'en på Shaiba Log Base efter operationen, men normalt melder man sig i TOC'en ved at "stikke hovedet ind" på vej ud af og ind i lejren i forbindelse med operationer – alt afhængig af den pågældendes rolle. Han kørte med i Anders Berg Olesens Piranha under hele operationen.

Udspurgt af advokat Peter Biering forklarede han, at han havde rang af kaptajn under udsendelsen på hold 4. Den nye chef for efterretningssektionen hed Henrik Dupont. Det var Henrik Dupont, som han mødte i Kuwait, ikke bataljonchefen. De havde en geografisk ansvarsfordeling i efterretningssektionen, hvor også efterretningsbefalingsmand Jakob Birger Hansen havde ansvar for et område. Operation Green Desert lå i et område, som Anders Kærgaard havde ansvaret for. Det kan have været medvirkende til, at han havde "lead" på denne operation. Efterretningssektionen havde en normal størrelse. Han havde tidligere været efterretningsofficer og havde uddannelse og erfaring inden for området. Han havde ikke tidligere arbejdet sammen med Anders Kærgaard.

Han besøgte ikke politistationer eller fængsler inde i Basra by eller fængsler, som TSU bestyrede.

En "target folder" er en specificeret opridsning af et mål, herunder med angivelse af, hvilke trusler man forventer at møde i og omkring målet. Han kan ikke huske, om han forud for Operation Green Desert læste "target folder" af 22. november 2004 vedrørende operationen, jf. tillægsekstraktens bind 1, side 327. Han kan ikke redegøre for "modus" i forhold til udarbejdelsen af operationsbefalingerne. Der må have været nogle, som havde til opgave at læse på tværs og samle de enkelte enheders bidrag. Han vil tro, at Villiam Krüger-Klausen indtog en stabschefrolle, idet han har underskrevet "target folderen". Dette udelukker dog ikke, at "target folderen" kan være udarbejdet af Anders Kærgaard.

Foreholdt auditørrapport af 22. oktober 2013 vedrørende afhøring af Anders Kærgaard, jf. tillægsekstraktens bind 2, side 577, 2. hele afsnit, forklarede han, at den "foresatte", som Anders Kærgaard er anført at have nævnt, antageligt må sigte til vidnet. Han husker ikke, at Anders Kærgaard, som gengivet i rapporten, henvendte sig til vidnet om troværdigheden af efterretningskilden. Foreholdt definitionen af "F6" i støttebilagssamlingens bind 1, side

31, forklarede han, at definitionen stemmer godt overens med hans forståelse af gradueringen. Hvis en kilde er utroværdig og løgnagtig, ville han nok selv rubricere den i kategori 5. Han ved ikke, om der er forskel på, hvilke krav man ville stille til efterretningsgrundlaget i henholdsvis en dansk ledet og en irakisk ledet operation.

Han kan ikke redegøre for definitionen af ”target pack” i forhold til ”target folder”. I hans optik er det en og samme ting, men ”folderen” kan måske være en dokumentsamling. Trusselsvurderingen i ”target pack” for Operation Green Desert, jf. tillægsekstraktens bind 1, side 330, forekommer retvisende. Der er forskel på, om man planlægger efter risikovurderingen ”most likely” eller ”worst case”. Trusselsvurderingen i punkt 1.2 i ”target folderen” er baseret på den engelske metode. Normalt vil danske styrker planlægge efter en anden metode. Elementerne under 3.2, ”target type”, var ting, som de vurderede, at man ville kunne finde i målet CYAN 4 A, jf. tillægsekstraktens bind 1, side 343. Skemaet i pkt. 1.5.1, jf. tillægsekstraktens bind 1, side 333, må antages at indeholde konkrete navne på mistænkte i dette mål. ”Target folderen” fremstår ret præcis i forhold til, hvad man forventede.

Foreholdt auditørrapport af 22. oktober 2013 vedrørende afhøring af Anders Kærgaard, jf. tillægsekstraktens bind 2, side 577, 3. hele afsnit, forklarede han, at han ikke erindrer at have drøftet risikoen for, at der var tale om internt opgør, med Anders Kærgaard. Han bekendt har Anders Kærgaard heller ikke omtalt at have haft sådanne drøftelser med John Dalby, og han ved heller ikke, om John Dalby på anden vis havde modtaget information herom. Det burde han have fået, men i lyset af de dynamikker, der var i det irakiske samfund, ville et sådant forlydende ikke have udgjort en væsentlig indsigelse mod operationen.

Foreholdt ”target folderens” punkt 1.4, jf. tillægsekstraktens bind 1, side 332, forklarede han, at hvis det havde været muligt, ville man normalt søge efterretningerne bekræftet for at opnå den britiske brigades endelige godkendelse. Han ved ikke, hvorfor Anders Kærgaards usikkerhed om kildens troværdighed ikke fremgår af ”target folderen”. Det havde været naturligt at anføre under dette punkt om ”justification”.

En ”warning order” er en varsling af en enhed om en opgave. ”Warning order” afgives som regel før udarbejdelsen af ”target folder”, men de kan godt være udarbejdet på samme tidspunkt. Foreholdt Frago 284 - Warning Order - Operation Green Desert, jf. tillægsekstraktens bind 1, side 351, ”situation”, forklarede han, at punkt 1.1 lægger sig fint op ad beskri-

velserne i ”target pakken”. Han kan ikke redegøre for, hvilke ”yderligere informationer” der henvises til i punkt 1.2. Anders Kærugaards bekymring ved efterretningsoplysningerne synes heller ikke at fremgå af ”warning order”. Det kan være, at yderligere indhentede oplysninger havde bekræftet oplysningerne fra efterretningskilden, men han ved det ikke. Han ved ikke, om det var et formelt krav, at Anders Kærugaards bekymring skulle foreligge på skrift – det er en mulighed. Han kan ikke redegøre for, hvilke tanker Anders Kærugaard gjorde sig, da han udarbejdede ”target folder”. Den britiske brigade autoriserede operationen på grundlag af det, der blev forelagt for brigaden.

På videoklip fra den tidligere under hovedforhandlingen dokumenterede videooptagelse fra CYAN 4, minuttal 2:43-5:31, kan man se Anders Berg Olesen afgive sin mundtlige instruks ved rampen på det pansrede køretøj. Man kan på videoklipet se et kort med en operationskalke på. Forevist kalke, jf. tillægsekstraktens bind 1, side 398, bekræftede han, at dette ligner operationskalken for Operation Green Desert. Af kalken kan man se, at den fremskudte kommandopost rent faktisk lå i nærheden af CYAN 1. Anders Berg Olesen viste på et tidspunkt også et luftfoto, hvorpå man kunne se målet. Han redegjorde blandt andet for, hvorledes TSU ville agere i forbindelse med etablering af indre ring. ”X-ray 1”, der sigter til Anders Berg Olesen, var en del af ydre ring. TSU skulle først gå ind på målene og tage individer ud, hvorefter målene skulle undersøges. Anden fase omfattede husundersøgelser, der i givet fald skulle støttes af britiske specialister eller MP’ere, der kunne være danske. ”Mosse” er Kent Mosgaard. Det er muligvis Christian Eyde, der på filmen høres at skulle overgå til MP’erne. Forespurgt, om det kunne være cheftolk Kristian Kolding, forklarede han, at det også er en mulighed. Det ville give god mening, at en tolk gik med danske MP’ere under en efterfølgende gerningsstedsundersøgelse.

På videoklip, minuttal 8:49-9:49, kan man se Anders Berg Olesen længst til højre sammen med en britisk soldat i midten og yderligere en dansk soldat til venstre. Han kan ikke genkende de to sidstnævnte soldater. Denne del af optagelsen er formentlig fra ”assembly area”, som var et venteområde, der blev anvendt inden kørslen til målene. Han vil tro, at det var politimentorerne, der anvendte de hvide firehjulstrækkere med farvede sidedøre. Bussen i klippet er det køretøj, der blev anvendt til transport af tilbageholdte fra CYAN 4. Landroveren er en type militærkøretøj, der blev kaldt ”Snatch”, som de britiske styrker benyttede.

Det er også ham, der har optaget videoklippen, minuttal 13:50-15:18, hvor man kan se etableringen af indre ring omkring målet CYAN 4, herunder den taktiske opstilling inden indtrængen på målet. Det er normal procedure, at ydre ring etableres inden indre ring. Man kan se to TSU pickupper ankomme "lidt skævt", sekventielt. Det havde nok været en bedre taktisk løsning, hvis de havde kørt forrest. Anders Berg Olesens Piranha holdt parkeret meget tæt på hovedvejen, som man kan se yderst til højre på luftfotografiet af CYAN 4, jf. tillægsekstraktens bind 1, side 345. Efter at de sad af køretøjet, gik de nogenlunde vinkelret i retning væk fra vejen hen mod området mellem "TARGET AREA 4 A" og "TARGET AREA 4 B".

Christian Eyde var chauffør på Piranhaen. På videoen kan man ved minuttal 16:28-17:40 se to soldater komme ud med en tilbageholdt. Den ene er formentlig en britisk mentor, der derefter løber tilbage til målet. De britiske mentorer var klædt i uniformer som personerne i blå jakker og lyse bukser på fotografiet i støttebilagssamlingens bind 2, side 87. Anders Berg Olesens kaldetal var "65", når han kaldte til sine egne enheder i spejdereskadronen, og "72", hvis han kaldte på det radionet, hvor bataljonchefen også var på. Anders Berg Olesen nævner undervejs på optagelsen, at "vi havde allerede taget en fange" på det tidspunkt, hvor en britisk mentor og irakisk soldat fører en tilbageholdt ud. "Vi" kan således godt sigte til det samlede kollektiv af danske, britiske og irakiske styrker ved et mål. Han mener ikke, at der var noget usædvanligt i den måde, hvorpå den civile iraker blev ført hen til bussen af den irakiske soldat.

Soldaten, der ved minuttal 19:22 befinder sig på mellemhånd, kunne godt være en dansk MP'er. Det ligner en dansk, grøn uniform. Han ved ikke, om den pågældende er gået frem på egen hånd. Det er Anders Berg Olesen, der advarer om TSU's mulige reaktioner i tilfælde af trusler, og soldaten på billedet er Kent Mosgaard. Han ved ikke, hvilken englænder Anders Berg Olesen omtaler. Ved minuttal 19:42 kan man se to danske soldater i grønne uniformer og en dansk soldat i lys uniform. Det kan derfor godt passe, at det er to danske MP'ere i følge med tolken Kristian Kolding. Ved minuttal 20:29 kan man se to soldater. Personen til venstre ligner en britisk mentor. Den anden soldat er iraker. Man kan på optagelsen ved minuttal 20:31 se et yderligere kamera. Kameraet er noget mindre end det, vidnet bar, som var skulderbåret. Soldaten, der holder det noget mindre kamera, bærer også, hvad der ligner en dansk riffel, og er i dansk uniform. Han ved ikke, hvor kameraet hørte til, eller hvad formålet hermed var. Han vidste muligvis ikke på daværende tidspunkt, at en dansk soldat havde medbragt et yderligere kamera. Han havde ikke bidt mærke i det-

te. Der kunne sagtens have været et kamera i spejdereskadronen, som vidnet ikke kendte til. Hvis eskadronen havde et specifikt formål med at medbringe et kamera, kunne dette godt være blevet nævnt i Anders Berg Olesens instruks, men det er ikke sikkert. Anders Berg Olesen siger ved minuttal 20:43, ”vi har omringet ...”, og ”de har taget nogle fanger ...”. ”Vi” refererer dér til spejdereskadronen og ”de” til de irakiske styrker. Det er Anders Berg Olesen, der ved minuttal 20:53 kommunikerer på mobiltelefon. Han afrapporterede til enten TOC’en eller den fremskudte kommandopost. Ved minuttal 21:57 kan man se de tilfangetagne ligge på jorden. Ved minuttal 22:08 spørges der efter en tolk. Ved minuttal 22:50 kan man se nogle personer, der kommer gående fra venstre. Han vil tro, det er briter. Han mener, at det er Anders Berg Olesen, der spørger vidnet, om ”han er gået på day mode?” Personen i lyse bukser ved minuttal 23:06 må ud fra uniformen og hjelmen være en britisk mentor.

Han mener, at videooptagelsen ville være uegnet til en efterfølgende evaluering af operationen, for kvaliteten var ikke særlig høj.

Foreholdt auditørrapport af 5. november 2012, jf. tillægsekstraktens bind 2, side 617, 1. hele afsnit, og side 620, 5. afsnit, bekræftede vidnet, at det anførte er en korrekt gengivelse af hans forklaring. Han blev først afhørt uden at blive forevist klip fra videooptagelsen fra CYAN 4. Derefter fik han forevist uddrag og blev genafhørt.

Foreholdt auditørrapporten, jf. tillægsekstraktens bind 2, side 618, 3. hele afsnit, bekræftede han, at det anførte er en korrekt gengivelse af hans forklaring. Han talte ikke selv med John Dalby om efterretningsoplysningerne.

Foreholdt auditørrapporten, jf. tillægsekstraktens bind 2, side 618, sidste afsnit, bekræftede han, at det anførte er en korrekt gengivelse af hans forklaring. Jamal Hammoud var en god tolk, der var oprigtigt interesseret i irakernes forhold. Foreholdt Jamal Hammouds forklaring for landsretten om drøftelserne ved den fremskudte kommandopost mellem Anders Berg Olesen og John Dalby, hvor vidnet var til stede, kan han hverken be- eller afkræfte, at der blev talt om behandlingen af tilbageholdte. Hvis John Dalby ikke reagerede på en sådan eventuel oplysning, kan det vel have haft sin årsag i, at han ikke anså det for alvorligt.

Foreholdt auditørrapporten, jf. tillægsekstraktens bind 2, side 625, 4. hele afsnit, kan han hverken be- eller afkræfte, at han har haft en drøftelse med Anders Staffe, således som det er gengivet, at Anders Staffe har forklaret.

Foreholdt auditørrapporten, jf. tillægsekstraktens bind 2, side 626, 4. hele afsnit, bekræftede han, at hans forklaring er korrekt gengivet.

Det luftfoto, han så den 27. februar 2018 efter retsmødet, blev forevist af advokat Peter Biering, og er identisk med det nu foreviste fotografi med kildehenvisning til "https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/388279/43358_12_Part_4_Chapter_1.pdf". Camp Danevang lå i den øverste del af området. Forevist luftfoto af Shaiba Log Base, jf. støttebilagssamlingens bind 1, side 71, forklarede han, at Camp Danevang lå øverst på området, og at visiteringsfaciliteten lå cirka midt for på den østlige side af den nordøstlige "runway". Der var 500-1000 meter fra visiteringsfaciliteten til Camp Danevang. Camp Danevang lå på tværs af "runway".

De personer, der ville kunne gribe ind over for eventuelle overgreb begået af irakerne, var de britiske mentorer, idet dette var en del af deres opgaver. Under operationen holder man opgaverne adskilt. Spejdereskadronen havde således ansvaret for ydre ring. Hvis han havde skredet ind over for irakernes behandling af tilbageholdte, havde han blandet sig i englændernes ansvarsområde. Det gør man ikke under en militæroperation.

Udspurgt på ny af advokat Christian F. Jensen og foreholdt Anders Kærsgaards forklaring til auditørrapport af 22. oktober 2012, jf. tillægsekstraktens bind 2, side 577, 2. og 3. afsnit, forklarede han, at John Dalby eventuelt også kunne opfattes som Anders Kærsgaards foresatte. Betegnelsen kunne også sigte til vidnets forgænger i efterretningssektionen.

Han ved ikke, om der kunne tænkes at være andre dokumenter, hvoraf Anders Kærsgaards bekymring over kilden, som Anders Kærsgaard ifølge sin forklaring graduerede som "F6", fremgår.

"Taktisk kontrol" bruges ved "forskydning" af enheder. Der udpeges en "høvding", som i henhold til taktisk kontrol kan beordre "forskydning" fra A til B. "Operativ kontrol" er noget andet. En og samme enhed kan på samme tid under en operation ikke være underlagt begge typer af kontrol. Han anser beskrivelsen i Frago 284, ammendment 1, for retvisende,

jf. ekstraktens bind V, side 382. Anders Berg Olesen var således ”høvding” for MP-teamet, som må have bestået af to eller flere personer. Det var ikke MP’ere fra Coruna Coy.

Sagen drøftedes.

Sagen udsat til fortsat hovedforhandling den 1. marts 2018 kl. 9.30.

Retten hævet kl. 15.35.

(Sign.)

— — —

Udskriftens rigtighed bekræftes. Østre Landsret, den 01-03-2018

Helle Spenner

sektionsleder